Nowe programy z Funduszy Norweskich i EOG dla miast

Kategoria: Rozwój i fundusze
Opublikowano: czwartek, 05, luty 2026 11:07
Alicja Cisowska
Odsłony: 408

Polska ponownie będzie największym beneficjentem Funduszy Norweskich i EOG. Nasz kraj otrzyma prawie 4 mld zł, czyli prawie 925 mln euro. Dzięki tym pieniądzom wsparcie otrzymają przedsięwzięcia z zakresu m.in. rozwoju lokalnego, zielonej transformacji, badań naukowych, kultury i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Kluczowe obszary wsparcia

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej będzie zarządzać kwotą 772 mln euro (z całości 925 mln euro). Pieniądze te będą zainwestowane w ramach ośmiu programów. Będą nimi zarządzać tzw. operatorzy, czyli polskie instytucje publiczne, a nad całością będzie czuwać Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Ministerstwo będzie też operatorem Programu Rozwój Lokalny.

Umowy podpisane 4 lutego dotyczą 5 z 8 programów. Są to:

- Rozwój Lokalny (operator MFiPR),
- Kultura (MKiDN)
- Zielony Biznes i Innowacje (PARP),
- Badania Podstawowe (NCN),
- Badania Stosowane i Innowacje (NCBiR).

W dalszej kolejności zostaną podpisane programy:

- Zielona Transformacja (MKiŚ),
- Sprawiedliwość (Ministerstwo Sprawiedliwości),
- Sprawy Wewnętrzne (MSWiA).

Program Rozwój Lokalny o wartości ponad 700 mln zł jest największym programem 4. edycji Funduszy Norweskich i EOG.

To sprawdzone narzędzie wspierające miasta w Polsce w zrównoważonym rozwoju oraz podnoszeniu jakości życia mieszkańców. Program był już realizowany w ramach Funduszy Norweskich i EOG na lata 2014-2021. Dofinansowano wtedy projekty 29 miast.

Nowa edycja programu została dostosowana do obecnych realiów i powiązana ze Strategią Rozwoju Polski do 2035 r. Jej cele wpisują się w Krajową Politykę Miejską 2030.

Obecnie o fundusze z programu będzie mogło się ubiegać 110 miast. Będą to:

- ośrodki subregionalne i regionalne aglomeracje miejskie (mniejsze i średnie miasta),
- metropolie oraz krajowe aglomeracje miejskie (największe miasta),

wskazane w projekcie Strategii Rozwoju Polski do 2035 roku.

Program składa się z 3 elementów:

- miasto zrównoważone,
- miasto inteligentne,

Phoca PDF

- miasto odporne.

Mniejsze i średnie miasta będą mogły realizować projekty w części poświęconej miastu zrównoważonemu. Kwota na ten obszar to 74,13 mln euro. Chodzi m.in. o działania dotyczące środowiska (np. zielona infrastruktura, niska emisja), spraw społecznych (np. dostępność, polityka senioralna) i gospodarczych (np. wsparcie przedsiębiorczości).

Duże miasta będą mogły realizować projekty w części poświęconej miastu zrównoważonemu oraz miastu inteligentnemu.

Kwota na te obszary to 94 mln euro

Dofinansowanie dostaną przedsięwzięcia dotyczące np. innowacji w zarządzaniu i technologii (Smart City 4.0), sztucznej inteligencji w usługach, automatyzacji procesów, budowaniu odporności na sytuacje kryzysowe (m.in. budowa systemów wczesnego ostrzegania, ochrona infrastruktury krytycznej, wykorzystanie Systemów Informacji Geograficznej do monitorowania ryzyka oraz modernizacja budowli ochronnych).

Nabory dla miast będą uruchomione w 2026 roku.

Równolegle w MFiPR powstaje ustawa o zrównoważonym rozwoju miast, która w dużej części skierowana jest do miast subregionalnych. Jej celem jest stworzenie prostych i jasnych zasad, które pomogą miastom i ich otoczeniu rozwijać się w sposób spójny i dobrze zaplanowany. Dzięki niej samorządy dostaną nowe narzędzie do wspólnego planowania transportu publicznego, usług komunalnych i inwestycji, a także łatwiejszego sięgania po środki zewnętrzne.

Czym są Fundusze Norweskie i EOG

Fundusze Norweskie i EOG to pieniądze, które państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego - Islandia, Liechtenstein i Norwegia - przeznaczają na rozwój 15 krajów UE, w tym Polski. Dzieje się tak dlatego, że te państwa EOG nie są członkami UE, ale korzystają z dobrodziejstw wspólnego rynku.

Łączna wartość 4. edycji Funduszy Norweskich i EOG dla wszystkich 15 państw to 3,268 mld euro, z czego 97 proc. pochodzi z budżetu Norwegii.

Źródło: MFiPR

Phoca PDF